

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στην πρόταση του Προέδρου της Βουλής «για την τροποποίηση διατάξεων του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Κοινοβουλευτικό)»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Με το ν. 3961/2011 (Α' 97,29.4.2011) τροποποιήθηκε ο ν. 3126/2003 περί «Ποινικής Ευθύνης των Υπουργών». Με τις νέες διατάξεις θεσμοθετήθηκε ένα νέο στάδιο αξιολόγησης των στοιχείων που σχετίζονται με αξιόποινες πράξεις Υπουργών. Ιδίως, παρέχεται η δυνατότητα στη Βουλή, πριν από την απόφαση για τη σύσταση ειδικής κοινοβουλευτικής επιτροπής για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης, να αναθέσει σε τριμελές γνωμοδοτικό συμβούλιο το νομικό έλεγχο των στοιχείων της κατηγορίας, την αξιολόγηση της ουσιαστικής βασιμότητας αυτών και την υποβολή σχετικής γνωμοδότησης στην Ολομέλεια δια του Προέδρου της Βουλής.

Με την παρούσα πρόταση επιχειρείται η εναρμόνιση του Κανονισμού της Βουλής προς τις νέες ρυθμίσεις. Παράλληλα, επιδιώκεται η ενίσχυση της Επιτροπής Εξοπλιστικών Προγραμμάτων και Συμβάσεων με περαιτέρω εργαλεία, ώστε να είναι αποτελεσματικότερη η άσκηση των αρμοδιοτήτων της στο πεδίο της εξέτασης και παρακολούθησης της εφαρμογής των οικείων προγραμμάτων και συμβάσεων.

Άρθρο 1

Για την αποτελεσματικότερη επίτευξη του έργου της ειδικής διαρκούς κοινοβουλευτικής «Επιτροπής Εξοπλιστικών Προγραμμάτων και Συμβάσεων» του άρθρου 31B του Κανονισμού της Βουλής, προτείνεται η θεσμική της ενίσχυση με την εξουσία διενέργειας ένορκης εξέτασης και συλλογής πληροφοριών και εγγράφων.

Άρθρα 2 και 3

Με την τροποποίηση των άρθρων 154 και 155 του Κανονισμού της Βουλής οργανώνεται η διαδικασία για την ενεργοποίηση του νέου σταδίου αξιολόγησης των στοιχείων που σχετίζονται με τις αξιόποινες πράξεις Υπουργών. Συγκεκριμένα, εξειδικεύονται τα διαδικαστικά στάδια με τα οποία η Βουλή, πριν αποφασίσει τη σύσταση ειδικής κοινοβουλευτικής επιτροπής προς διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης για τη διερεύνηση ποινικής ευθύνης Υπουργού, έχει τη δυνατότητα να αποφασίσει τη συγκρότηση τριμελούς γνωμοδοτικού συμβουλίου για το νομικό έλεγχο των στοιχείων της κατηγορίας και την αξιολόγηση της ουσιαστικής βασιμότητας αυτών, το οποίο, μετά την ολοκλήρωση του έργου του, θα υποβάλει σχετική γνωμοδότηση στον Πρόεδρο της Βουλής.

Ο κύριος άξονας της ρύθμισης είναι η πρόβλεψη της δυνατότητας ορισμένου ελάχιστου αριθμού Βουλευτών, ιδίως με αυτόν που απαιτείται για την πρόταση άσκησης δίωξης, δηλαδή τριάντα (30), να ζητήσουν από τη Βουλή την ανάθεση σε τριμελές γνωμοδοτικό συμβούλιο του ελέγχου των στοιχείων της κατηγορίας και της αξιολόγησης της ουσιαστικής βασιμότητάς τους. Το αίτημα μπορεί να υποβληθεί είτε εξαρχής, από τους Βουλευτές που καταθέτουν την πρόταση για την άσκηση δίωξης, είτε μεταγενέστερα, από τριάντα τουλάχιστον Βουλευτές, εντός πάντως επτά ημερών από την κατάθεση της πρότα-

σης για την άσκηση δίωξης. Επίσης, προβλέπεται ότι, μετά την παράδοση της γνωμοδότησης του συμβουλίου στον Πρόεδρο της Βουλής, οι Βουλευτές που υπέβαλαν την πρόταση για άσκηση δίωξης μπορούν να την αποσύρουν, οπότε παύει η πρόοδος της διαδικασίας, ή να την τροποποιήσουν λαμβάνοντας υπόψη τη γνωμοδότηση.

Άρθρο 4

Σε περίπτωση που η αξιόποινη πράξη για την οποία διενεργείται προκαταρκτική εξέταση συνεπάγεται για τον Υπουργό οικονομικά οφέλη, προβλέπεται η δυνατότητα της ειδικής κοινοβουλευτικής επιτροπής να διατάσσει την κατάσχεσή τους.

Άρθρο 5

Σε περίπτωση που απορριφθεί το πόρισμα της κοινοβουλευτικής επιτροπής, η οποία ωστόσο έχει διατάξει την κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων του Υπουργού, προβλέπεται η αυτοδίκαιη άρση αυτής.

Πρόταση του Προέδρου της Βουλής «για την τροποποίηση διατάξεων του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Κοινοβουλευτικό)»

Άρθρο 1

Στο άρθρο 31B του Κανονισμού της Βουλής προστίθεται το τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«...Η επιτροπή έχει την εξουσία συλλογής πληροφοριών και εγγράφων, όπως και κλήσης και εξέτασης προσώπων με ανάλογη εφαρμογή των άρθρων 146 και 147 του Κανονισμού.»

Άρθρο 2

Στο τέλος της παραγράφου 3 του άρθρου 154 του Κανονισμού της Βουλής προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«...Με την κατάθεση της πρότασης προς άσκηση δίωξης μπορεί να προταθεί από τους Βουλευτές που την υπογράφουν η ανάθεση από τη Βουλή σε τριμελές γνωμοδοτικό συμβούλιο του ελέγχου των στοιχείων της κατηγορίας και της αξιολόγησης της ουσιαστικής βασιμότητάς τους.»

Άρθρο 3

Στο άρθρο 155 του Κανονισμού της Βουλής οι παράγραφοι 2 και 3 καταργούνται και αντικαθίστανται με τις ακόλουθες νέες, προστίθενται οι ακόλουθες νέες παράγραφοι 4, 5 και 6, οι ισχύουσες παράγραφοι 4,5, 6 και 7 αναριθμούνται σε 7, 8, 9 και 10 και τροποποιούνται ως ακολούθως, και οι ισχύουσες παράγραφοι 8, 9 και 10 αναριθμούνται σε 11, 12 και 13:

«2. Αμέσως μετά την κατάθεσή της, η πρόταση άσκησης δίωξης ανακοινώνεται στην Ολομέλεια της Βουλής, τυπώνεται και διανέμεται στους Βουλευτές μαζί με την τυχόν κατατεθείσα πρόταση των Βουλευτών που υπογράφουν την πρόταση άσκησης δίωξης για ανάθεση σε τριμελές γνωμοδοτικό συμβούλιο του ελέγχου των στοιχείων της κατηγορίας και της αξιολόγησης της ουσιαστικής βασιμότητάς τους.

3. Αν δεν κατατεθεί, μαζί με την πρόταση δίωξης, πρόταση για ανάθεση σε τριμελές γνωμοδοτικό συμβούλιο του ελέγχου των στοιχείων της κατηγορίας και της αξιολόγησης της ουσιαστικής βασιμότητάς τους, μπορεί να ζητηθεί αυτή με πρόταση που κατατίθεται εγγράφως από τουλάχιστον τριάντα (30) Βουλευτές, εντός επτά (7) ημερών από την ανακοίνωση της πρότασης άσκησης δίωξης.

Αν την πρόταση άσκησης δίωξης δεν συνοδεύει πρόταση για ανάθεση σε τριμελές γνωμοδοτικό συμβούλιο του ελέγχου των στοιχείων της κατηγορίας και της αξιολόγησης της ουσιαστικής βασιμότητάς τους, και αν εντός της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου αυτής της παραγράφου δεν κατατεθεί τέτοια πρόταση, ο Πρόεδρος της Βουλής εγγράφει την πρόταση άσκησης δίωξης σε ειδική ημερήσια διάταξη εντός των δεκαπέντε (15) ημερών που έπονται της λήξης της προθεσμίας αυτής. Σε περίπτωση που κατατεθεί, εντός της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου αυτής της παραγράφου, πρόταση για ανάθεση σε τριμελές γνωμοδοτικό συμβούλιο του ελέγχου των στοιχείων της κατηγορίας και της αξιολόγησης της ουσιαστικής βασιμότητάς τους, ο Πρόεδρος της Βουλής την εγγράφει σε ειδική ημερήσια διάταξη εντός των δεκαπέντε (15) ημερών που έπονται της κατάθεσής της. Με την απόφαση της Βουλής που δέχεται την πρόταση σύστασης γνωμοδοτικού συμβουλίου, τάσσεται προθεσμία για τη διενέργεια του ελέγχου και την παράδοση της γνωμοδότησης στον Πρόεδρο της Βουλής.

Σε περίπτωση απόρριψης από τη Βουλή της πρότασης για ανάθεση σε τριμελές γνωμοδοτικό συμβούλιο του ελέγχου των στοιχείων της κατηγορίας και της αξιολόγησης της ουσιαστικής βασιμότητάς τους, ο Πρόεδρος της Βουλής εγγράφει την πρόταση δίωξης σε ειδική ημερήσια διάταξη εντός των δεκαπέντε (15) ημερών που έπονται της απορριπτικής απόφασης της Βουλής.

4. Το γνωμοδοτικό συμβούλιο της προηγούμενης παραγράφου συγκροτείται από έναν αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου και δυο εισαγγελείς εφετών, οι οποίοι κληρώνονται, με τους αναπληρωματικούς τους, σε δημόσια συνεδρίαση της Ολομέλειας της Βουλής, που προσκαλείται ειδικά για το λόγο αυτό, μεταξύ όλων των αντεισαγγελέων του Αρείου Πάγου και όλων των εισαγγελέων εφετών που υπηρετούν στην Εισαγγελία Εφετών Αθηνών. Για τη διενέργεια της κλήρωσης ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αποστέλλει στον Πρόεδρο της Βουλής κατάλογο των ανωτέρω δικαστικών λειτουργών, που υπηρετούν στην Εισαγγελία του Αρείου Πάγου και την Εισαγγελία Εφετών Αθηνών. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 158 του παρόντος Κανονισμού.

5. Η γνωμοδότηση του τριμελούς συμβουλίου παραδίδεται στον Πρόεδρο της Βουλής, ανακοινώνεται στην Ολομέλεια και διανέμεται στους Βουλευτές. Μετά την ανακοίνωση της γνωμοδότησης, οι ίδιοι Βουλευτές που είχαν υποβάλει την πρόταση για την άσκηση δίωξης μπορούν εντός επτά ημερών να την αποσύρουν, οπότε παύει η πρόεδρος της διαδικασίας ή να την τροποποιήσουν λαμβάνοντας υπόψη τη γνωμοδότηση. Ο Πρόεδρος της Βουλής εγγράφει σε ειδική ημερήσια διάταξη την πρόταση άσκησης δίωξης μέσα σε επτά ημέρες από την άπρακτη παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας ή την τροποποίηση της πρότασης.

6. Κατά τη διάρκεια της συζήτησης της πρότασης για την άσκηση δίωξης καθώς και της σύστασης τριμελούς γνωμοδοτικού συμβουλίου, η Βουλή μπορεί να επιτρέψει

την εμφάνιση ενώπιόν της του προσώπου κατά του οποίου στρέφεται η πρόταση προκειμένου να ακούσει τις απόψεις του. Σε κάθε περίπτωση, το πρόσωπο αυτό έχει δικαίωμα να υποβάλει στη Βουλή έγγραφο υπόμνημα, που καταχωρίζεται στα Πρακτικά.

7. Η συζήτηση για όλα τα θέματα που αναφέρονται στο άρθρο 86 του Συντάγματος και του άρθρου αυτού διεξάγεται με ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 137 παρ. 2 του Κανονισμού της Βουλής.

8. Η ψηφοφορία για όλα τα ζητήματα του άρθρου 86 του Συντάγματος και του άρθρου αυτού είναι μυστική. Σε αυτή δε μετέχει εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η πρόταση άσκησης δίωξης, αν είναι Βουλευτής.

9. Η απόφαση για τη συγκρότηση επιτροπής ή τη σύσταση του τριμελούς γνωμοδοτικού συμβουλίου λαμβάνεται με απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των Βουλευτών, άλλως η οικεία πρόταση απορρίπτεται ως προδήλως αβάσιμη.

10. Αν η Βουλή αποφασίσει να μη συγκροτηθεί ειδική κοινοβουλευτική επιτροπή, δεν μπορεί να υποβληθεί νέα πρόταση άσκησης δίωξης στηριζόμενη στα ίδια πραγματικά περιστατικά.

Άρθρο 4

Στο άρθρο 156 του ΚτΒ καταργούνται τα δυο τελευταία εδάφια της παρ. 1 και οι παράγραφοι 4 και 5 αντικαθίστανται ως εξής:

« 4. Η Επιτροπή έχει όλες τις αρμοδιότητες του εισαγγελέα πρωτοδικών όταν αυτός ενεργεί προκαταρκτική εξέταση και μπορεί να αναθέτει σε εισαγγελέα πλημμελειοδικών ή εφετών την ενέργεια ειδικότερων πράξεων σχετικών με το αντικείμενο της προκαταρκτικής εξέτασης. Κατά την προκαταρκτική εξέταση, εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η πρόταση δίωξης καλείται από την Επιτροπή να δώσει εξηγήσεις. Όταν η αξιόποινη πράξη για την οποία διενεργείται προκαταρκτική εξέταση συνεπάγεται για τον Υπουργό οικονομικά οφέλη, κατά την έννοια του άρθρου 76 παρ. 1 του Ποινικού Κώδικα, η Επιτροπή διατάσσει την κατάσχεσή τους.

5. Το πόρισμα της Επιτροπής πρέπει να είναι αιτιολογημένο και να περιέχει ιδίως τα πραγματικά περιστατικά και τα αποδεικτικά μέσα που οδηγούν σε αυτά, όπως προέκυψαν κατά την προκαταρκτική εξέταση, την υπαγωγή των πραγματικών περιστατικών στις εφαρμοζόμενες ποινικές διατάξεις και σαφή πρόταση για την άσκηση ή μη της ποινικής δίωξης. Αιτιολογημένη πρέπει να είναι και η πρόταση της τυχόν μειοψηφίας, η οποία καταχωρίζεται σε χωριστό κεφάλαιο του ίδιου πορίσματος. Το πόρισμα της επιτροπής και το σχετικό αποδεικτικό υλικό υποβάλλονται στον Πρόεδρο της Βουλής, ο οποίος ανακοινώνει στη Βουλή την κατάθεσή τους.»

Άρθρο 5

1. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 157 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 155 εφαρμόζεται αναλόγως.»

2. Στην παράγραφο 5 του άρθρου 157 προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως ακολούθως:

«Στην περίπτωση απορρίψεως του πορίσματος, η τυχόν επιβληθείσα κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων αίρεται αυτοδίκαια.»

Άρθρο 6
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς των διατάξεων αυτών αρχίζει από τη δημοσί-
ευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 10 Μαΐου 2011

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ